

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 14. decembar 2021.

Jezik: Engleski

Stepen poverljivosti: javno

Javna redigovana verzija odluke o redovnom preispitivanju pritvora Hašima Tačija

---

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Zastupnik žrtava
Sajmon Loz

Branilac Hašima Tačija
Gregori Kiho

Branilac Kadrija Veseljija
Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija
Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija
Venkatešvari Alagenda

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 5. novembra 2020, nakon potvrđivanja optužnice (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice),² Hašim Tači (u daljem tekstu: g. Tači, optuženi) uhapšen je u skladu sa odlukom i nalogom za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak.³

2. Dana 22. januara 2021. sudija za prethodni postupak odbio je zahtev g. Tačija za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru).⁴

3. Dana 30. aprila 2021. panel Apelacionog suda odbio je žalbu g. Tačija na prvu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: prva odluka Apelacionog suda).⁵

---

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00026/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija*, 26. oktobar 2020, javno. Specijalizovani tužilac je dostavio potvrđenu optužnicu: specijalizovani tužilac, Dodatno redigovana optužnica, 4. novembar 2020, javno (dokument F00045/A03). Poverljiva verzija redigovane optužnice s manje redakcija dostavljena je 11. decembra 2020, dokument F00134. U skladu s odlukom o nedostacima optužnice (dokument F00413/RED), 8. septembra 2021. dostavljene su poverljiva redigovana verzija (dokument F00455/CONF/RED/A01) i javna redigovana verzija korigovane potvrđene optužnice (dokument F00455/RED/A01) (u daljem tekstu: potvrđena optužnica).

³ KSC-BC-2020-06, F00051, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju Hašima Tačija prema pravilu 55(4)*, 5. novembar 2020, javno; F00027/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za naloge za hapšenje i dovođenje*, 26. oktobar 2020, javno; F00027/A01/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija naloga za hapšenje Hašima Tačija*, 26. oktobar 2020, javno.

⁴ KSC-BC-2020-06, F00177, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu Hašima Tačija za privremeno puštanje na slobodu*, 22. januar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana (F00177/RED).

⁵ KSC-BC-2020-06, IA004/F00005, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku u vezi s privremenim puštanjem na slobodu*, 30. april 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana (IA004/F00005/RED).

4. Dana 23. jula 2021. sudija za prethodni postupak naložio je da se g. Tačiju produži pritvor (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru).⁶

5. Dana 20. oktobra 2021. sekretar je, u skladu s nalogom koji mu je izdao sudija za prethodni postupak,⁷ dostavio informacije (u daljem tekstu: podnesak Sekretarijata) o režimu pod kojim g. Tači boravi u Pritvorskom objektu Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: Pritvorski objekat Specijalizovanih veća, Specijalizovana veća).⁸

6. Dana 26. oktobra 2021. policija Kosova je, u skladu s nalogom koji joj je izdao sudija za prethodni postupak,⁹ dostavila informacije o (i) ovlašćenjima i sposobnosti policije Kosova da ograniči kretanje licima koja su uslovno puštena na slobodu, da nadzire i ograniči njihovu komunikaciju, da kontroliše kućni pritvor i sprovodi mere pod kojima je lice privremeno pušteno na slobodu, i (ii) ranijim slučajevima u kojima je sprovodila mere pod kojima su lica optužena za teška krivična dela privremeno puštena na slobodu ili zadržavana u pritvoru (u daljem tekstu: prvi podnesak policije Kosova).¹⁰

7. Dana 27. oktobra 2021. Apelacioni sud odbio je žalbu g. Tačija na drugu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: druga odluka Apelacionog suda).¹¹

---

⁶ KSC-BC-2020-06, F00417, sudija za prethodni postupak, *Odluka o preispitivanju pritvora Hašima Tačija*, 23. jul 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija dostavljena je istog dana (F00417/RED).

⁷ KSC-BC-2020-06, F00522, sudija za prethodni postupak, *Nalog sekretaru da dostavi informacije o režimu pritvora*, 13. oktobar 2021, javno, stav 7.

⁸ KSC-BC-2020-06, F00536, sekretar, *Izjašnjenje Sekretarijata u skladu s nalogom za dostavljanje informacija o režimu pritvora (F00522)*, 20. oktobar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija dostavljena je 29. novembra 2021. (F00536/RED).

⁹ KSC-BC-2020-06, F00513, sudija za prethodni postupak, *Nalog policiji Kosova da dostavi informacije (u daljem tekstu: nalog policiji Kosova)*, 8. oktobar 2021, javno, s jednim poverljivim prilogom.

¹⁰ KSC-BC-2020-06, F00548/eng, Generalna direkcija policije Kosova, *Odgovor na zahtev broj KSC-BC-2020-06 od 13. oktobra 2021*, 26. oktobar 2021, poverljivo. Prevod tog dokumenta na engleski dostavljen je 3. novembra 2021.

¹¹ KSC-BC-2020-06, IA010/F00008, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju pritvora*, 27. oktobar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija dostavljena je istog dana (IA010/F00008/RED).

8. Dana 4. novembra 2021. odbrana g. Tačija (u daljem tekstu: odbrana) zatražila je od policije Kosova da izvrši detaljnu bezbednosnu procenu, odnosno da proceni da li se na sadašnjoj adresi stanovanja g. Tačija mogu realizovati, nadzirati i primeniti uslovi navedeni u prvom podnesku policije Kosova (u daljem tekstu: zahtev odbrane upućen policiji Kosova).¹²

9. Dana 15. novembra 2021. sekretar je sudiji za prethodni postupak prosledila odgovor policije Kosova na zahtev odbrane upućen policiji Kosova (u daljem tekstu: drugi podnesak policije Kosova).¹³

10. Dana 16. novembra 2021. odbrana je podnela zahtev za preispitivanje pritvora g. Tačija (u daljem tekstu: zahtev odbrane).¹⁴

11. Dana 29. novembra 2021. Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) dostavilo je odgovor na zahtev odbrane (u daljem tekstu: odgovor tužilaštva).¹⁵

12. Dana 6. decembra 2021, u skladu s odlukom kojom je sudija za prethodni postupak odobrio zahtev Tačijeve odbrane da joj se poveća broj reči dozvoljen za repliku,¹⁶ odbrana je uložila repliku na odgovor tužilaštva (u daljem tekstu: replika).¹⁷

---

¹² Zahtev odbrane, stav 12.

¹³ KSC-BC-2020-06, F00569, sekretar, *Podnesak s informacijama policije Kosova*, 15. novembar 2021, poverljivo, s poverljivim prilogom 1. Prevod verzije dokumenta F00569/A01 na engleski dostavljen je 18. novembra 2021. (F00569/A01/eng).

¹⁴ KSC-BC-2020-06, F00570, odbrana g. Tačija, *Izjašnjenje Tačijeve odbrane za potrebe drugog preispitivanja pritvora*, 16. novembar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija dostavljena je 30. novembra 2021. (F00570/RED).

¹⁵ KSC-BC-2020-06, F00583, specijalizovani tužilac, *Odgovor tužilaštva na izjašnjenje Tačijeve odbrane za potrebe drugog preispitivanja pritvora*, 29. novembar 2021. (dostavljeno 30. novembra 2021), poverljivo.

¹⁶ KSC-BC-2020-06, F00588, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu Tačijeve odbrane za povećanje dozvoljenog broja reči*, 1. decembar 2021. (dostavljeno 2. decembra 2021), javno.

¹⁷ KSC-BC-2020-06, F00596, odbrana g. Tačija, *Replika Tačijeve odbrane na odgovor tužilaštva na izjašnjenje Tačijeve odbrane za potrebe drugog preispitivanja pritvora*, 6. decembar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija dostavljena je 9. decembra 2021. (F00596/RED).

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

13. Gospodin Tači tvrdi da nisu ispunjeni uslovi za njegovo zadržavanje u pritvoru, zato što je pritvor pre suđenja mera koja se primenjuje u izuzetnim slučajevima i samo ako se utvrđene opasnosti ne mogu otkloniti ili umanjiti alternativnim merama iz člana 41(12) Zakona.¹⁸ Zato g. Tači od sudije za prethodni postupak traži da sazove sednicu na kojoj će saslušati (i) stavove policije Kosova o sprovodivosti mere kućnog pritvora na adresi stanovanja g. Tačija na Kosovu, (ii) stavove vlade [BRISANO] i [BRISANO] o privremenom puštanju g. Tačija na slobodu na teritoriji njihovih zemalja i (iii) stavove strana u postupku. Osim toga, g. Tači traži od sudije za prethodni postupak da naloži njegovo privremeno puštanje na slobodu pod uslovima koje smatra odgovarajućim.¹⁹

14. Tužilaštvo u odgovoru tvrdi da je zadržavanje g. Tačija u pritvoru i dalje neophodno zato što se prilike u međuvremenu nisu promenile toliko da bi se to odrazilo na već ustanovljene razloge za njegovo zadržavanje u pritvoru i zato što je Apelacioni sud potvrdio da opasnosti iz člana 41(6)(b) i dalje postoje.²⁰

15. Gospodin Tači u replici opovrgava tvrdnje tužilaštva i ponavlja svoje zahteve.²¹

III. MERODAVNO PRAVO

16. Član 41(6) Zakona predviđa da Specijalizovana veća određuju pritvor jedino onda kada postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća, i kada postoje jasni osnovi da se smatra: (i) da postoji opasnost od bekstva; (ii) da će lice uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze o krivičnom delu, ili osobite okolnosti ukazuju na to da će ometati tok krivičnog

---

¹⁸ Zahtev odbrane, stavovi 1–2.

¹⁹ Zahtev odbrane, stavovi 2, 62.

²⁰ Odgovor tužilaštva, stav 1.

²¹ Replika, stavovi 8–61.

postupka; ili (iii) da će lice ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili počiniti krivično delo kojim preti.

17. Član 41(10) Zakona i pravilo 57(2) Pravilnika predviđaju da sve do pravnosnažnosti presude ili do puštanja na slobodu sudija za prethodni postupak ili postupajući panel, po isteku roka od dva (2) meseca od donošenja poslednjeg rešenja o pritvoru, razmatra da li još uvek postoje razlozi za pritvor i izdaje rešenje kojim se produžava ili ukida pritvor.

18. U skladu s članom 41(12) Zakona, Specijalizovana veća, kako bi obezbedila prisustvo optuženog, sprečila ponavljanje krivičnog dela ili obezbedila uspešno vođenje krivičnog postupka, mogu, pored mere pritvora, naložiti sledeće mere: sudski poziv, hapšenje, puštanje na slobodu uz kauciju, kućni pritvor, obećanje da neće napustiti mesto boravka, zabranu približavanja određenim mestima ili licima, javljanje u stanicu policije ili drugo mesto i mere obaveznog pohađanja popravnih programa.

19. Prema pravilu 56(2) Pravilnika, panel se stara da pritvoreno lice ne boravi u pritvoru neopravdano dugo u periodu do početka suđenja, a u slučaju da dođe do nepotrebnog odlaganja koje prouzrokuje specijalizovani tužilac, panel, nakon što sasluša strane u postupku, može pustiti lice na slobodu pod uslovima koje smatra odgovarajućim.

IV. DISKUSIJA

A. PRELIMINARNA NAPOMENA

20. Odbrana tvrdi da je (i) stavove policije Kosova o sprovodivosti mere kućnog pritvora u prebivalištu g. Tačija na Kosovu i stavove odbrane o sadržaju drugog podneska policije Kosova, (ii) stavove vlade [BRISANO] i vlade [BRISANO] o privremenom puštanju g. Tačija na slobodu na teritoriji njihovih zemalja i (iii) stavove strana u postupku, uključujući i stav g. Tačija o odricanju od ustavnih

prava, neophodno saslušati, budući da sudija za prethodni postupak mora brižljivo i detaljno da oceni uslove za privremeno puštanje na slobodu, bilo u kućnom pritvoru na Kosovu, bilo u trećoj državi, kako bi ustanovio da se ti uslovi mogu efikasno primeniti i sprovesti i kako bi se umanjile eventualne opasnosti.²²

21. Tužilaštvo u odgovoru kaže da je zahtev za sazivanje usmene rasprave neutemeljen i da ona ne bi bila ni od kakve koristi.²³ Dalje, tužilaštvo smatra da sudija za prethodni postupak ima dovoljno informacija i da o zahtevu odbrane može da odluči i samo na osnovu pismenih podnesaka, pa podseća na to da je Apelacioni sud zaključio da sudija za prethodni postupak može po svom nahođenju da odluči da li će od [BRISANO] zatražiti dodatne informacije ili neće.²⁴

22. Odbrana u replici ponavlja da je neophodno sazvati sednicu na kojoj bi strane u postupku mogle da (i) pitaju policiju Kosova da li je u stanju da primeni konkretne mere²⁵ i da (ii) zatraže od vlasti [BRISANO] da pojasne eventualno nerazrešena pitanja, i na kojoj bi se preciziralo koje se mere mogu odrediti kako bi g. Tači bio privremeno pušten u kućni pritvor.²⁶

23. Sudija za prethodni postupak ima u vidu obimne i detaljne pismene podneske strana u postupku, a među njima su i obuhvatna replika g. Tačija, koji je iskoristio odobrenje da prekorači dozvoljeni broj reči,²⁷ i podneske policije Kosova, pa, delom i iz razloga iznetih u nastavku teksta, u stavu 91, zaključuje da nema potrebe da saziva usmenu raspravu i prikuplja dodatna izjašnjenja o ovom pitanju. Naročito s obzirom na drugi podnesak policije Kosova, u kom se dopunjava prvi podnesak policije Kosova, sudija za prethodni postupak zaključuje da je odbrana imala dovoljno prilike da se detaljno izjasni o njima.²⁸ I na kraju, sudija za

---

²² Zahtev odbrane, stavovi 2, 12, 28, 38, 44, 62(i).

²³ Odgovor tužilaštva, fusnote 33 i 46.

²⁴ Odgovor tužilaštva, stav 45.

²⁵ Replika, stav 50.

²⁶ Replika, stav 59.

²⁷ V. gore, stav 12.

²⁸ Zahtev odbrane, stavovi 29–38; replika, stavovi 48–55.

prethodni postupak napominje da je odbrana po prijemu prevoda drugog podneska policije Kosova na engleski odlučila da se više ne izjašnjava o ovom pitanju.²⁹

24. Zato sudija za prethodni postupak odbacuje zahtev odbrane da se zakaže usmena rasprava.

B. RELEVANTNI USLOV

25. Tužilaštvo tvrdi da se, za potrebe preispitivanja pritvora prema članu 57(2) Pravilnika, razmatra da li razlozi ili okolnosti zbog kojih je licu, shodno članu 41(6) Zakona, određen pritvor i dalje postoje, te da se to uvek tiče pitanja da li se išta, to jest, šta se tačno promenilo otkako je doneta poslednja odluka o pritvoru.³⁰

26. Odbrana u replici kaže da, suprotno onom što tužilaštvo tvrdi, automatsko preispitivanje mere pritvora, propisano pravilom 57(2) Pravilnika, nije strogo ograničeno na pitanje da li se okolnosti jesu ili nisu promenile, te da je na tužilaštvu teret dokazivanja toga da je u ovoj fazi postupka zadržavanje optuženog u pritvoru pre početka suđenja i dalje neophodno.³¹

27. Sudija za prethodni postupak podseća da je, prema članu 41(10) Zakona, dužan da razmotri da li još uvek postoje razlozi za pritvor, uključujući osnove navedene u članu 41(6) Zakona, odnosno da li (i) postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo ili dela, i (ii) da li postoje jasni osnovi da se smatra da je prisutna bilo koja od opasnosti navedenih u članu 41(6)(b) Zakona.³² Dužnost da ustanovi da li još postoje okolnosti na kojima se zasniva mera pritvora nameće postupajućem panelu dužnost da oceni *proprio motu* da li u trenutku preispitivanja i

---

²⁹ Zahtev odbrane, stav 12, *in fine*.

³⁰ Odgovor tužilaštva, stav 3.

³¹ Replika, stav 8.

³² V. npr. KSC-BC-2020-07, IA002-F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju pritvora*, 9. februar 2021, javno (u daljem tekstu: žalba na odluku o pritvoru u predmetu *Haradinaj*), stav 55.

pod konkretnim okolnostima koje važe u vreme preispitivanja i dalje postoje osnovi za uverenje da je pritvor optuženog opravdan.³³ Iako redovno dvomesečno preispitivanje pritvora prema pravilu 57(2) Pravilnika nije strogo ograničeno na pitanje da li je došlo do promena u okolnostima, takve promene mogu biti odlučujuće i biće uzete u razmatranje ako to pitanje pokrene jedna od strana u postupku ili *proprio motu*.³⁴ Sudija za prethodni postupak nije dužan da razmatra faktore o kojima je već odlučeno u inicijalnoj odluci o njegovom pritvaranju, niti da ponovo ocenjuje izjašnjenja koja samo ponavljaju argumente o kojima je već rešeno u ranijim odlukama.³⁵ Ključno je da se sudija za prethodni postupak uveri da, u trenutku donošenja odluke po zahtevu za preispitivanje, osnovi za dalji pritvor još uvek postoje.³⁶ Tužilaštvo je dužno da pokaže da je neophodno da optuženi ostane u pritvoru.³⁷

C. OSNOVANA SUMNJA

28. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) Zakona na samom početku propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora pritvorenom licu.³⁸

29. Ni g. Tači ni tužilaštvo se ne izjašnjavaju o postojanju osnovane sumnje prema članu 41(6)(a) Zakona.

---

³³ Druga odluka Apelacionog suda, stav 18.

³⁴ Druga odluka Apelacionog suda, stav 19.

³⁵ Žalba na odluku o pritvoru u predmetu *Haradinaj*, stav 55; druga odluka Apelacionog suda, stav 20.

³⁶ Žalba na odluku o pritvoru u predmetu *Haradinaj*, stav 55. V. takođe druga odluka Apelacionog suda, stav 17.

³⁷ Prva odluka o pritvoru, stav 18, i dalje napomene. V. takođe ESLJP, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, Judgment (u daljem tekstu: presuda u predmetu *Merabishvili v. Georgia*), 28. novembar 2017, stav 234.

³⁸ ESLJP, presuda u predmetu *Merabishvili v. Georgia* [GC], stav 222, i dalje napomene.

30. Sudija za prethodni postupak podseća da je u odluci o potvrđivanju optužnice utvrđeno da, prema članu 39(2) Zakona, postoji dobro utemeljena sumnja da je g. Tači krivično odgovoran za više zločina protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci lica) i ratnih zločina (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) prema članovima 13(1), 14(1)(c) i 16(1)(a) Zakona.³⁹ Ti zaključci doneti su na osnovu standarda koji je viši od kriterijuma postojanja osnovane sumnje, neophodnog shodno članu 41(6)(a) Zakona.⁴⁰ U međuvremenu u predmetu nije došlo do novih okolnosti koje bi osporile te zaključke.

31. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da još uvek postoji osnovana sumnja da je g. Tači izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća u smislu člana 41(6)(a) i (10) Zakona.

D. NUŽNOST PRITVORA

32. Nakon što je kriterijum iz člana 41(6)(a) Zakona ispunjen, osnovi koji bi opravdavali lišavanje nekog lica slobode moraju biti jasni, u smislu da moraju da budu detaljno navedeni.⁴¹ Sudija za prethodni postupak nadalje podseća da, imajući u vidu postojeće dokaze, ti konkretni i jasni osnovi moraju ići u prilog uverenju⁴² da postoji neka od opasnosti navedenih u tri stava člana 41(6)(b) Zakona, odnosno, da se prihvata da postoji mogućnost, a ne neminovnost, da se tako nešto dogodi u budućnosti.⁴³ Drugim rečima, treba pokazati da je manje nego izvesno ali više nego tek moguće da će neka od tih opasnosti nastupiti.⁴⁴ Prilikom

---

³⁹ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 521(a); druga odluka o pritvoru, stav 20.

⁴⁰ V. npr. KSC-BC-2020-04, F00007/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje*, 12. jun 2020, javno, stav 35.

⁴¹ Prva odluka o pritvoru, stav 20; prva odluka Apelacionog suda, stavovi 23–24; druga odluka o pritvoru, stav 22.

⁴² V. uvodnu odredbu člana 41(6)(b) Zakona.

⁴³ Prva odluka o pritvoru, stav 20, i dalje napomene; v. takođe KSC-BC-2020-05, F00127, pretresni panel I, *Četvrti odluka o preispitivanju pritvora*, 25. maj 2021, javno, stav 17, i dalje napomene.

⁴⁴ Prva odluka Apelacionog suda, stav 22; druga odluka o pritvoru, stav 22.

odlučivanja o tome da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, sudija za prethodni postupak mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona.⁴⁵

1. Opasnost od bekstva

33. Gospodin Tači tvrdi da ne postoji opasnost da će pobeći, i to iz sledećih razloga: (i) dosledno je sarađivao s tužilaštvom i Specijalizovanim većima od 2019, kad je još bio na funkciji predsednika Kosova, iako je znao da je specijalizovani tužilac podneo optužnicu na potvrđivanje i da bi optužbe protiv njega mogle biti teške, s obzirom na navode iz Izveštaja Parlamentarne skupštine Saveta Evrope, dokument 12462 od 7. januara 2011. (u daljem tekstu: Izveštaj Saveta Evrope); zato činjenica da g. Tači zna koje mu se optužbe stavljaju na teret i mogućnost da će mu biti određena teška kazna nisu dovoljne da bi se zaključilo da postoji opasnost da će pobeći;⁴⁶ (ii) to što on, zahvaljujući tekućem procesu obelodanjivanja, ima sve bolji uvid u dokaze na kojima se zasnivaju optužbe protiv njega nije dovoljno da bi se zaključilo da postoji opasnost da će pobeći; pre bi se moglo reći da se po toku obelodanjivanja vidi da istraga tužilaštva nije produktivna i da predstavlja repliku neuspešnog krivičnog gonjenja nekadašnjih pripadnika Oslobođilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ);⁴⁷ (iii) njegov uticaj i autoritet su opali, što se vidi po rezultatima na poslednjim opštim izborima i po tome što su gotovo svi

---

⁴⁵ O obavezi da se razmotre „alternativne mere“ v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu* (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, javno, stav 114. V. takođe ESLjP, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], br. 23755/07, Judgment, 5. jul 2016, stav 87 *in fine*; ESLjP, *Idalov v. Russia* [GC], br. 5826/03, Judgment, 22. maj 2012, stav 140 *in fine*.

⁴⁶ Zahtev odbrane, stavovi 17–18.

⁴⁷ Zahtev odbrane, stav 19.

funkcioneri postavljeni za vreme Tačijevog mandata smenjeni;⁴⁸ i (iv) tužilaštvo nije pokazalo konkretne, aktuelne dokaze na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da postoji dovoljno realna opasnost da bi g. Tači mogao pobeći u ovoj fazi postupka.⁴⁹

34. Tužilaštvo ostaje pri svojoj tvrdnji da opasnost od bekstva i dalje postoji i poziva se na Tačijevu uticajnost i autoritet, na to što može da putuje, što je obavešten o optužbama koje mu se stavljaju na teret i o tome da mu, ukoliko bude oglašen krivim, može biti određena teška kazna, kao i na to što on ima sve bolji uvid u dokaze na kojima se zasnivaju optužbe protiv njega.⁵⁰ Osim toga, tužilaštvo smatra da odbrana ponavlja ranije tvrdnje koje su sudija za prethodni postupak i Apelacioni sud već odbacili.⁵¹

35. Sudija za prethodni postupak najpre podseća da je ranije zaključio da postoji opasnost da će g. Tači pobeći, s obzirom na to da bi g. Tači mogao iskoristiti svoj uticaj da zatraži pomoć od nekadašnjih podređenih i lica povezanih s Udruženjem ratnih veterana OVK, ili od simpatizera OVK, koji bi mogli biti spremni da mu omoguće pristup određenim resursima, odnosno da mu pomognu u bekstvu, ili da mu obezbede pristup relevantnim informacijama i pribave finansijska i prevozna sredstva, zahvaljujući čemu bi g. Tači mogao da otputuje u više zemalja van domašaja Specijalizovanih veća.⁵²

36. Imajući posebno u vidu uticaj i autoritet g. Tačija, sudija za prethodni postupak je zaključio da oni proističu iz uticajnih položaja koje je g. Tači u daljoj i skorijoj prošlosti zauzimao kao: (i) jedan od osnivača OVK, (ii) član Glavnog štaba OVK, (iii) vrhovni komandant OVK, i u skorije vreme (iv) predsednik vlade i (v)

---

⁴⁸ Zahtev odbrane, stav 20.

⁴⁹ Zahtev odbrane, stav 20.

⁵⁰ Odgovor tužilaštva, stav 5.

⁵¹ Odgovor tužilaštva, stav 6.

⁵² Prva odluka o pritvoru, stavovi 31, 33; druga odluka o pritvoru, stavovi 27, 30.

predsednik Kosova.⁵³ Apelacioni sud je potvrdio taj zaključak i kao neubedljivu odbacio tvrdnju g. Tačija da njegov uticaj više nema značaja pošto on više ne obavlja nikakvu zvaničnu funkciju.⁵⁴ I sudija za prethodni postupak i Apelacioni sud zaključili su, osim toga, da ni rezultat koji je PDK ostvarila na izborima ni razvoj političke situacije na Kosovu ne kazuju ništa o Tačijevom autoritetu i uticaju.⁵⁵

37. Dalje, sudija za prethodni postupak podseća da uvid g. Tačija u optužbe koje mu se stavljaju na teret i mogućnost teške kazne u slučaju osuđujuće presude povećavaju opasnost od bekstva.⁵⁶ O Tačijevoj tvrdnji da je broj optužbi smanjen trenutno raspravlja Apelacioni sud⁵⁷ i ona se ne može odraziti na pitanje o kom se raspravlja u ovoj odluci. Sudija za prethodni postupak podseća i na to da je g. Tači zahvaljujući tekućem procesu obelodanjivanja stekao još bolji uvid u dokaze na kojima se zasnivaju optužbe.⁵⁸ Sudija za prethodni postupak ima na umu da se odbijanje zahteva za privremeno puštanje na slobodu ne može opravdati samo obelodanjivanjem dokaza.⁵⁹ Međutim, on taj faktor sagledava zajedno s drugima, kakav je, na primer, Tačijeva uticajnost.

38. I na kraju, pošto odbrana tvrdi da je g. Tači od 2019. dosledno sarađivao sa Specijalizovanim većima i tužilaštvom, sudija za prethodni postupak podseća na to da ta saradnja i poštovanje naloga, mada potencijalno umanjuju opasnost od bekstva, ne otklanjaju potpuno taj rizik jer mahom potiču iz vremena pre nego što je g. Tači saznao za obim optužbi i dokaza kojima se tereti.⁶⁰

---

⁵³ Prva odluka o pritvoru, stav 31; druga odluka o pritvoru, stav 28.

⁵⁴ Prva odluka Apelacionog suda, stav 50; druga odluka o pritvoru, stav 34.

⁵⁵ Druga odluka o pritvoru, stavovi 29–30; druga odluka Apelacionog suda, stav 35.

⁵⁶ Prva odluka o pritvoru, stav 31; druga odluka o pritvoru, stav 31.

⁵⁷ Druga odluka Apelacionog suda, stav 30.

⁵⁸ Druga odluka o pritvoru, stav 31.

⁵⁹ Druga odluka Apelacionog suda, stav 38.

⁶⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 32.

39. Prema tome, bez obzira na faktore koji bi mogli ukazati na suprotno, a koji su navedeni u prvoj odluci o pritvoru,⁶¹ sudija za prethodni postupak konstatuje da opasnost od bekstva g. Tačija i dalje postoji.

2. Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

40. Gospodin Tači tvrdi da nikad nije ometao postupak pred Specijalizovanim većima niti bi to ikad pokušao.⁶² On smatra da takva opasnost ne postoji već i zbog obimnog i dosad neviđenog režima zaštitnih mera koji je na snazi u ovom predmetu, u kom je za 37% svedoka odobreno odgođeno obelodanjivanje ili neobelodanjivanje identiteta.⁶³ Gospodin Tači ponavlja da više ne igra nikakvu značajnu ulogu na Kosovu i da niti ima niti će imati načina da ometa postupak pred Specijalizovanim većima.⁶⁴

41. Tužilaštvo u odgovoru kaže da je Apelacioni sud potvrdio da faktori na koje se sudija za prethodni postupak pozivao u vezi s Tačijem, na primer, Tačijeva uticajnost i autoritet nad mrežom pristalica, [BRISANO] i njegova umešanost u niz sistematskih aktivnosti kojima se ometa rad Specijalizovanih veća, u znatnoj meri potkrepljuju zaključak da opasnost od ometanja postupka postoji.⁶⁵ Tužilaštvo smatra da je takva opasnost od ometanja postupka tim veća što je mešanje u sudske postupke na Kosovu ustaljena praksa, što se vidi i po nekoliko nedavnih događaja: (i) postoje navodi da je Obaveštajna agencija Kosova kao svedoke ubacila dva agenta kako bi oni izneli fingirane dokaze kojima se Tačijevi politički protivnici povezuju s terorističkim organizacijama, (ii) postupci rukovodilaca Udruženja ratnih veterana OVK i (iii) krivična dela zbog kojih je pokrenut

---

⁶¹ Prva odluka o pritvoru, stav 32.

⁶² Zahtev odbrane, stav 21.

⁶³ Zahtev odbrane, stavovi 21–22.

⁶⁴ Zahtev odbrane, stav 23.

⁶⁵ Odgovor tužilaštva, stavovi 9–11.

predmet KSC-BC-2020-07.⁶⁶ I na kraju, tužilaštvo tvrdi da je opasnost od ometanja postupka tim veća što optuženi ima pristup sve većoj količini inkriminišućeg dokaznog materijala, kao i podacima o identitetu svedoka za koje su određene zaštitne mere prilikom svedočenja u sudnici, kao i da je Apelacioni sud zaključio da izrečene zaštitne mere nisu dovoljne da se umanju „neminovno velika“ opasnost od zastrašivanja svedoka ili uticanja na njih.⁶⁷

42. Sudija za prethodni postupak najpre podseća da je ranije zaključio da postoji opasnost da će g. Tači ometati postupak pred Specijalizovanim većima, između ostalog imajući u vidu (i) njegove pokušaje da ometa rad Specijalizovanih veća i to što je Tači nudio razne pogodnosti licima koja su primila poziv od tužilaštva i (ii) [BRISANO].⁶⁸

43. Što se tiče tvrdnje g. Tačija da više ne igra nikakvu značajnu ulogu na Kosovu, sudija za prethodni postupak podseća na upravo iznet zaključak da uticaj i autoritet koje g. Tači ima u odnosu na svoje bivše podređene i lica povezana s Udruženjem ratnih veterana OVK, odnosno simpatizere OVK, proističu iz položaja koje je on ranije zauzimao. Zato se rezultati nedavnih izbora i novije političke tendencije ne odražavaju na ovaj zaključak.⁶⁹ Sudija za prethodni postupak ukazuje i na to da je Apelacioni sud upravo u kontekstu opasnosti od ometanja postupka zaključio da je g. Tači i dalje uticajan.⁷⁰

44. Što se tiče Tačijeve tvrdnje da je usvajanjem zaštitnih mera u njegovom predmetu ukinuta opasnost od ometanja postupka, sudija za prethodni postupak podseća na to da se neminovno velika opasnost od zastrašivanja ili uticanja za svedoke, odnosno članove njihovih porodica, ne može efikasno umanjiti samo

---

⁶⁶ Odgovor tužilaštva, stav 11.

⁶⁷ Odgovor tužilaštva, stavovi 12–13.

⁶⁸ [BRISANO].

⁶⁹ V. gore, stav 36.

⁷⁰ V. gore, stav 36; druga odluka Apelacionog suda, stav 35.

oslanjanjem na zaštitne mere.⁷¹ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak zaključuje da je, i pored odluka o zaštitnim merama donetih posle druge odluke o pritvoru,⁷² [BRISANO] i da će g. Tači i pored tih mera [BRISANO].⁷³

45. S tim u vezi, i s obzirom na zaključak da g. Tači ima [BRISANO] i da i dalje igra značajnu ulogu na Kosovu, sudija za prethodni postupak napominje i da je g. Tači po donošenju druge odluke o pritvoru stekao dodatni uvid u dokaze na kojima se zasnivaju ozbiljne optužbe protiv njega, što uvećava opasnost od ometanja postupka.⁷⁴

46. Sudija za prethodni postupak osim toga podseća da vlada stalna atmosfera zastrašivanja svedoka i ometanja krivičnih postupaka koji se vode protiv bivših pripadnika OVK,⁷⁵ što nije samo po sebi odlučujuće, ali predstavlja kontekst u kom se moraju razmatrati zaključci koji se odnose konkretno na g. Tačija. Taj faktor je takođe relevantan s obzirom na činjenicu da g. Tači, kao bivši visoko rangirani pripadnik OVK i politička ličnost, ima uticaj koji mu omogućava da, u takvoj atmosferi, obezbedi podršku pristalica. Osim toga, sudija za prethodni postupak podseća da opasnost o kojoj je reč ne mora da se ostvari tako što će optuženo lice lično manipulirati dokazima, uticati na svedoke ili vršiti pritisak na njih. Dovoljno

---

⁷¹ Druga odluka o pritvoru, stav 38.

⁷² KSC-BC-2020-06, F00438, sudija za prethodni postupak, *Osma odluka po zahtevu Specijalizovanog tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera*, 24. avgust 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (poverljiva redigovana verzija izdata je istog dana, F00438/CONF/RED); F00466, sudija za prethodni postupak, *Deveta odluka po zahtevu Specijalizovanog tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera*, 13. septembar 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (poverljiva redigovana verzija izdata je istog dana, F00466/CONF/RED); F00467, sudija za prethodni postupak, *Deseta odluka po zahtevu Specijalizovanog tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera*, 13. septembar 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (poverljiva redigovana verzija izdata je istog dana, F00467/CONF/RED); F00559, sudija za prethodni postupak, *Jedanaesta odluka po zahtevu Specijalizovanog tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera*, 5. novembar 2021, strogo poverljivo i *ex parte*; F00571, sudija za prethodni postupak, *Dvanaesta odluka po zahtevu Specijalizovanog tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera*, 17. novembar 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (poverljiva redigovana verzija izdata je istog dana).

⁷³ [BRISANO].

⁷⁴ V. takođe druga odluka Apelacionog suda, stav 40.

⁷⁵ Prva odluka o pritvoru, stav 43; druga odluka o pritvoru, stav 40.

je da optuženo lice podstakne druge ili na drugi način doprinese ostvarenju te opasnosti.⁷⁶

47. Shodno tome, sudija za prethodni postupak zaključuje da opasnost da će g. Tači ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima i dalje postoji.

3. Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

48. Gospodin Tači tvrdi da, naročito ako se ima u vidu koliko je vremena proteklo od krivičnih dela koja mu se stavljaju na teret i s obzirom na opsežne zaštitne mere, nema dovoljno konkretnih dokaza koji pokazuju da postoji dovoljno realna opasnost da će g. Tači izvršiti nova krivična dela.⁷⁷

49. Tužilaštvo u odgovoru kaže da Apelacioni sud nije menjao raniji zaključak sudije za prethodni postupak da se ta opasnost mora sagledavati u kontekstu (i) već ustanovljene i nepromenjene atmosfere zastrašivanja svedoka i uticanja na njih, (ii) značajnog uticajnog položaja koji optuženi i dalje ima na Kosovu, (iii) postupaka optuženog u cilju ometanja rada Specijalizovanih veća i tužilaštva i (iv) njegovih pokušaja da vrši uticaj na sudske postupke, te da je stoga opasnost od izvršenja novih krivičnih dela i dalje velika.⁷⁸

50. Sudija za prethodni postupak podseća na to da opasnost od ometanja postupka ne podrazumeva automatski opasnost od izvršenja novih krivičnih dela; međutim, u okolnostima ovog predmeta za ocenu opasnosti od novih krivičnih dela relevantni su isti faktori koji su relevantni i za ocenjivanje opasnosti od ometanja postupka.⁷⁹ Osim toga, sudija za prethodni postupak podseća da je

---

⁷⁶ KSC-BC-2020-06, IA003/F00005/RED, panel Apelacionog suda, *Javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku u vezi s privremenim puštanjem na slobodu*, 30. april 2021, javno, stav 59.

⁷⁷ Zahtev odbrane, stav 24.

⁷⁸ Odgovor tužilaštva, stav 15.

⁷⁹ Prva odluka o pritvoru, stav 48; druga odluka o pritvoru, stav 43.

dovoljno da g. Tači podstakne druge ili im pomogne da izvrše nova krivična dela, ili da na drugi način doprinese njihovom izvršenju.⁸⁰

51. Što se tiče činjenica koje su predmet razmatranja, sudija za prethodni postupak, osim na atmosferu zastrašivanja svedoka, podseća i na to da g. Tači: (i) [BRISANO], (ii) da je pokušavao da ometa rad Specijalizovanih veća i nudio razne pogodnosti licima koja su primila poziv od tužilaštva, (iii) da je na Kosovu i dalje uticajan, što mu omogućuje da pribavi podršku pristalica i (iv) da po donošenju druge odluke o pritvoru ima bolji uvid u teze tužilaštva zahvaljujući tekućem obelodanjivanju materijala na kom počivaju ozbiljne optužbe koje mu se stavljaju na teret.⁸¹

52. Na osnovu toga, sudija za prethodni postupak smatra da, kada se svi faktori uzmu u obzir, postoji opasnost da će g. Tači, pod bilo kojim vidom odgovornosti, izvršiti krivična dela slična osnovnim delima za koja se tereti protiv lica koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli da daju iskaz, odnosno treba da stupe pred Specijalizovana veća.

53. Shodno tome, sudija za prethodni postupak zaključuje da opasnost da će g. Tači izvršiti nova krivična dela i dalje postoji.

4. Zaključak

54. Sudija za prethodni postupak zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Tači pobeći, ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela protiv lica koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli da daju iskaz, odnosno treba da stupe pred Specijalizovana veća. Sudija za prethodni postupak će u nastavku oceniti da li ijedan od uslova za puštanje g. Tačija na slobodu može u dovoljnoj meri da otkloni te opasnosti.

---

⁸⁰ Prva odluka o pritvoru, stavovi 24, 48; druga odluka o pritvoru, stav 43.

⁸¹ V. gore, stavovi 42–45.

E. USLOVNO PUŠTANJE NA SLOBODU

1. Iznesena argumentacija

55. Gospodin Tači tvrdi da bi se opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona mogle u potpunosti otkloniti ukoliko bi mu se odredila ili mera kućnog pritvora u njegovom prebivalištu na Kosovu, ili [BRISANO]. Gospodin Tači spreman je da se pridržava svih uslova koje sudija za prethodni postupak postavi pored uobičajenih uslova kućnog pritvora, i da se odrekne ustavnih prava koja bi time mogla biti ugrožena.⁸²

(a) Kućni pritvor na Kosovu

(i) Zahtev odbrane

56. Što se tiče garantija koje je ponudila policija Kosova, g. Tači kaže da se u drugom podnesku policije Kosova potvrđuje da se uslovi predloženi u njenom prvom podnesku mogu efikasno primeniti u njegovom prebivalištu na Kosovu, koje je dok je bio na funkciji predsednika koristio kao rezidenciju.⁸³ Konkretno, [BRISANO]. Sa stanovišta odbrane te su mere dovoljne da bi se garantovalo apsolutno poštovanje svih uslova koje sudija za prethodni postupak odredi.⁸⁴ Osim toga, g. Tači pominje i [BRISANO].⁸⁵ I na kraju, g. Tači naglašava da je policija Kosova potvrdila da je spremna da primeni niz dodatnih mera kako bi garantovala efikasnu primenu, nadzor i sprovođenje svih drugih mera koje sudija za prethodni postupak odredi.⁸⁶ Gospodin Tači tvrdi da bi sve takve mere, sa stanovišta domaćih zakona, potpadale pod član 183 Zakonika o krivičnom

---

⁸² Zahtev odbrane, stavovi 27, 37, 45.

⁸³ Zahtev odbrane, stav 32.

⁸⁴ Zahtev odbrane, stav 33.

⁸⁵ [BRISANO].

⁸⁶ Zahtev odbrane, stav 34.

postupku Kosova i podseća na to da član 41(12) Zakona sudiji za prethodni postupak ne nameće ograničenja u pogledu izbora adekvatnih uslova za privremeno puštanje na slobodu.⁸⁷

(ii) Odgovor tužilaštva

57. Tužilaštvo u odgovoru kaže da se opasnosti o kojima je reč ne mogu umanjiti nijednom merom pod kojom bi optuženi bio privremeno pušten na slobodu na Kosovu. Tužilaštvo je mišljenja da se u analizi neophodnih uslova za privremeno puštanje na slobodu moraju razmotriti uticaj koji optuženi ima na Kosovu i već ustanovljena atmosfera zastrašivanja svedoka na Kosovu.⁸⁸

58. Prema mišljenju tužilaštva, drugi podnesak policije Kosova ne menja ništa na zaključku da g. Tači ne može biti uslovno pušten na slobodu, s obzirom na opasnosti koje su s tim povezane.⁸⁹ Konkretno, tužilaštvo tvrdi da se policija Kosova u svom drugom podnesku nije osvrnula na glavne prigovore koje je tužilaštvo iznelo u svom odgovoru na prvi podnesak policije Kosova.⁹⁰ Tužilaštvo smatra da uslovi izneti u drugom podnesku policije Kosova možda i mogu da zaštite bivšeg predsednika od spoljnih pretnji po njega lično ili po njegovo prebivalište, ali da nisu dovoljni da bi se nadzirao privremeni boravak g. Tačija na slobodi.⁹¹

59. Tužilaštvo tvrdi da drugi podnesak policije Kosova ima nekoliko nedostataka: (i) kod pitanja nadziranja, policija Kosova ne izjašnjava se [BRISANO]; umesto toga, ona navodi [BRISANO];⁹² (ii) kod pitanja nadziranja komunikacije, u drugom podnesku policije Kosova ne pominju se konketne mere

---

⁸⁷ Zahtev odbrane, stavovi 35–36.

⁸⁸ Odgovor tužilaštva, stav 16.

⁸⁹ Odgovor tužilaštva, stav 18.

⁹⁰ Odgovor tužilaštva, stav 21.

⁹¹ Odgovor tužilaštva, stav 22.

⁹² [BRISANO].

kojima bi se [BRISANO];⁹³ osim toga, ne pominju se ni konkretne mere ([BRISANO]) niti njihov pravni osnov;⁹⁴ i (iii) što se tiče obučenosti policijskih službenika, u predloženim uslovima ne navodi se ništa o tome; osim toga, policija Kosova [BRISANO], pa zato nije u stanju da nadzire komunikaciju, naročito ukoliko se bude koristio šifrovani ili tajni jezik.⁹⁵

60. I na kraju, tužilaštvo tvrdi da policija Kosova iz sledećih razloga nije u stanju da efikasno sprovede uslove pod kojima bi g. Tači bio privremeno pušten na slobodu: (i) policija Kosova nije pokazala da je spremna i sposobna da valjano sprovodi mere pod kojima se optuženi pušta na slobodu, što ukazuje na to da ona nije u stanju da valjano ispuni ono što se od nje očekuje;⁹⁶ (ii) korumpiranost kosovskog krivično-pravnog sistema je opštepoznata stvar;⁹⁷ (iii) [BRISANO];⁹⁸ i (iv) zbog opšte atmosfere zastrašivanja svedoka i uticanja na njih krivični postupci protiv bivših pripadnika OVK na visokim položajima nisu mogli da se vode na Kosovu.⁹⁹

(iii) Replika

61. Gospodin Tači u replici tvrdi da Specijalizovana veća nisu uspela da dokažu navode iz Izveštaja Saveta Evrope,¹⁰⁰ ali da se ti navodi uprkos tome nadvijaju kao crni oblaci nad ovim postupkom, jer nijedan kosovski Albanac nije privremeno pušten na slobodu, što stoji u dijametralnoj suprotnosti sa procesnom pravičnošću s kojom se MKSJ odnosio prema optuženim licima.¹⁰¹

---

⁹³ [BRISANO].

⁹⁴ Odgovor tužilaštva, stavovi 25, 28, 31.

⁹⁵ Odgovor tužilaštva, stav 32.

⁹⁶ Odgovor tužilaštva, stavovi 33, 40.

⁹⁷ Odgovor tužilaštva, stav 34.

⁹⁸ [BRISANO].

⁹⁹ Odgovor tužilaštva, stav 39.

¹⁰⁰ Replika, stavovi 1–2.

¹⁰¹ Replika, stavovi 3–5.

62. Odbrana smatra da argumentacija tužilaštva počiva na krajnje pristrasnim i nepotkrepljenim subjektivnim stavovima usmerenim protiv g. Tačija, policije Kosova i Kosova u celini, te da nju zato treba odbaciti bez daljeg razmatranja.¹⁰²

63. Konkretno, tužilaštvo, između ostalog, [BRISANO] odbrana u replici tvrdi da [BRISANO].¹⁰³ Osim toga, odbrana smatra da je nepoverenje tužilaštva prema policiji Kosova, zasnovano na navodnim vezama nekih njenih pripadnika sa g. Tačijem [BRISANO], nepravedno i nespojivo s postulatom slobode optuženog.¹⁰⁴

64. Dalje, odbrana tvrdi da tužilaštvo ugrožava sopstvenu verodostojnost time što se priklanja pristrasnim, politički motivisanim i neosnovanim pričama kakve forsiraju Rusija, nekadašnji politički protivnici g. Tačija i tabloidi koji policiju Kosova predstavljaju kao kriminalnu.¹⁰⁵ Odbrana, međutim, tvrdi da je policija Kosova za svoj integritet i efikasnost stekla priznanje i na nacionalnom i na internacionalnom nivou, na primer kod vlade Sjedinjenih Američkih Država, Evropske unije i drugih međunarodnih i nacionalnih nevladinih organizacija.¹⁰⁶

65. Osim toga, odbrana u replici napominje da je policija Kosova spremna i kompetentna da primeni uslove vezane za kućni pritvor na Kosovu i u prilog tome navodi sledeće: (i) MKSJ je za nekoliko optuženih odobravao privremeno puštanje na slobodu na teritoriji Kosova, što znači da je policiju Kosova smatrao dovoljno pouzdanom; odbijanje takvih zahteva u ovom trenutku značilo bi primenu neopravdanih, nepravičnih i štetnih „dvostrukih aršina“;¹⁰⁷ (ii) suprotno onom što tvrdi tužilaštvo, policija Kosova jeste predložila da nadzire aktivnosti [BRISANO];¹⁰⁸ (iii) g. Tači je spreman da prihvati non-stop video-nadzor, što je mera koja bi prevazilazila sadašnji režim nadzora u Pritvorskom objektu

---

¹⁰² Replika, stav 9–13.

¹⁰³ [BRISANO].

¹⁰⁴ Replika, stavovi 16–18.

¹⁰⁵ Replika, stavovi 19–28.

¹⁰⁶ Replika, stavovi 30–40.

¹⁰⁷ Replika, stavovi 43–47

¹⁰⁸ [BRISANO].

Specijalizovanih veća;¹⁰⁹ (iv) g. Tači je spreman da zatraži [BRISANO];¹¹⁰ (v) policija Kosova potvrđuje da je ovlašćena da sprovodi tako obuhvatne mere nadziranja komunikacije i da nadzire primenu mere kućnog pritvora, te da za to postoji jasan i utvrđen pravni osnov;¹¹¹ i (vi) adekvatnost pojedinih pravnih odredbi mora se ocenjivati u svetlu činjenice da bi mera kućnog pritvora i s njom povezani režim nadziranja bili naloženi na osnovu obrazložene odluke koja se donosi po konkretnom zahtevu, koja podleže preispitivanju i kojom se opravdavaju konkretne mere.¹¹²

66. I na kraju, g. Tači ponavlja da je spreman da se odrekne svojih ustavnih prava koja bi mogla biti narušena uslovima za privremeno puštanje na slobodu koje sudija za prethodni postupak bude odredio,¹¹³ kao i da tužilaštvo kao razlog za produženje pritvora g. Tačija ne može navoditi navodno nedovoljne resurse policije Kosova.¹¹⁴

(b) Privremeno puštanje na slobodu u treće države

67. Što se tiče garantija trećih strana, odbrana ponavlja svoj predlog da g. Tači bude privremeno pušten na slobodu na teritoriji [BRISANO], pod uslovima koje sudija za prethodni postupak bude smatrao neophodnim, i tvrdi da su slične mere već uspešno primenjivane i na drugim međunarodnim sudovima.¹¹⁵ Podsećajući na to da su Albanija i Turska potvrdile spremnost i sposobnost da g. Tačiju omoguće boravak pod uslovima koje bude odredio sudija za prethodni postupak, g. Tači ističe da je dvoje sudija Apelacionog veća naglasilo da je sudija za prethodni postupak dužan da razmotri i oceni garantije koje daju treće države, pa

---

¹⁰⁹ Replika, stav 49.

¹¹⁰ [BRISANO].

¹¹¹ Replika, stavovi 51, 53.

¹¹² Replika, stav 54.

¹¹³ Replika, stav 55.

¹¹⁴ Replika, stavovi 56–58.

¹¹⁵ Zahtev odbrane, stav 39.

da tek potom odluči o tome da li se njima mogu umanjiti odnosno otkloniti ostale opasnosti.¹¹⁶

68. Tužilaštvo u odgovoru kaže odbrana ponavlja argumente koje je Apelacioni sud već odbacio i tvrdi da su konsultacije s trećom državom obavezne jedino ako panel namerava da odobri zahtev za privremeno puštanje na slobodu ili razmatra takvu mogućnost.¹¹⁷

69. Odbrana u replici tvrdi da nema razloga da se sumnja u pouzdanost garantija koje su dale [BRISANO], te da je sad pravi trenutak da sudija za prethodni postupak iskoristi svoje diskreciono pravo i zatraži dodatne informacije od tih država, s obzirom na to koliko je vremena proteklo od hapšenja g. Tačija.¹¹⁸

2. Diskusija

(a) Opasnost od bekstva

70. Što se tiče opasnosti od bekstva, sudija za prethodni postupak je u prvoj i drugoj odluci o pritvoru već izneo zaključak da predloženi uslovi mogu dovoljno da umanje tu opasnost jer se g. Tači obavezao da će boraviti u kućnom pritvoru, bilo na Kosovu, bilo u trećoj zemlji koja ima sporazum o saradnji sa Specijalizovanim većima, kao i da će se pridržavati sledećih uslova: (i) predaja putnih isprava; (ii) zabrana pristupa određenim mestima ili licima; (iii) prisustvovanje sudskom postupku putem video veze; (iv) zabrana korišćenja medija ili učešća u političkim aktivnostima.¹¹⁹

---

¹¹⁶ Zahtev odbrane, stav 41.

¹¹⁷ Odgovor tužilaštva, stavovi 41–44.

¹¹⁸ Replika, stav 59.

¹¹⁹ Prva odluka o pritvoru, stavovi 52, 56; druga odluka o pritvoru, stav 50.

(b) Opasnost od ometanja postupka i opasnost od vršenja novih krivičnih dela

71. Što se tiče opasnosti od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili od vršenja novih krivičnih dela, sudija za prethodni postupak najpre podseća na to da je već zaključio da se samo u okviru sistema nadzora komunikacije kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća komunikacija g. Tačija može delotvorno ograničiti i nadzirati i na taj način smanjiti opasnost da g. Tači ometa postupak pred Specijalizovanim većima ili opasnost da će izvršiti nova krivična dela ili doprineti njihovom izvršenju.¹²⁰

72. Pošto je od policije Kosova dobio obimna pismena izjašnjenja, sudija za prethodni postupak sada će, na osnovu informacija iz prvog i drugog podneska policije Kosova, proceniti (i) da li se poštovanjem tih uslova pomenute opasnosti mogu u dovoljnoj meri umanjiti i (ii) da li je policija Kosova sposobna da te mere realno i sprovede, s obzirom na opasnost da g. Tači ometa postupak pred Specijalizovanim većima i/ili izvrši nova krivična dela. Pošto policija Kosova u svom drugom podnesku iznosi bezbednosnu procenu, odnosno procenu adekvatnosti Tačijevog prebivališta sa stanovišta primene, nadziranja i sprovođenja uslova navedenih u prvom podnesku policije Kosova, sudija za prethodni postupak će se u svojoj oceni osvrnuti na oba podneska, pošto se oni međusobno dopunjuju.

---

¹²⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 57; druga odluka o pritvoru, stavovi 51, 55.

(i) Nadgledanje razgovora s članovima porodice i licima u odobrenoj poseti

73. Policija Kosova kaže da će, [BRISANO].¹²¹ Osim toga, policija Kosova je [BRISANO]¹²² [BRISANO].¹²³ Pri tom policija Kosova [BRISANO].¹²⁴

74. Što se tiče komunikacije s članovima porodice, to znači da [BRISANO]. Pored toga, g. Tači bi mogao da koristi šifrovan ili tajni jezik [BRISANO]. U tom se smislu predloženim uslovima za privremeno puštanje na slobodu g. Tači ne može sprečiti da [BRISANO] s članovima porodice zamoli nekog od njih da usmeno prenese određenu poruku, ili da se u tu svrhu posluži uređajem koji pripada nekom trećem licu,¹²⁵ ili da prenese tajne poruke, sve u cilju ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršenja novih krivičnih dela. Slične bojazni važe i za nadzirane posete lica koja imaju odobrenje da posete g. Tačija, a naročito za mogućnost korišćenja šifrovanog ili tajnog jezika [BRISANO]. I na kraju, to se isto tako odnosi i na mogućnost koju predlaže odbrana, naime, na predlog da policija Kosova [BRISANO].¹²⁶

75. Za razliku od toga, u Pritvorskom objektu Specijalizovanih veća nenadzirana komunikacija je strogo ograničena, budući da su nenadzirane „privatne posete“ dozvoljene samo za pojedine članove najuže porodice i samo na ograničeno vreme.¹²⁷ Osim toga, lične posete i video-posete se po pravilu odvijaju u uslovima u kojima službenici u Pritvorskom objektu Specijalizovanih veća njih mogu da nadziru gledanjem i slušanjem.¹²⁸ Sekretar za takve posete može da odredi i dodatne mehanizme zaštite, poput aktivnog nadziranja i naknadnog

---

¹²¹ [BRISANO].

¹²² [BRISANO].

¹²³ [BRISANO].

¹²⁴ [BRISANO].

¹²⁵ Druga odluka o pritvoru, stav 55.

¹²⁶ [BRISANO].

¹²⁷ Druga odluka Apelacionog suda, footnote 134.

¹²⁸ Podnesak Sekretarijata, stav 31; druga odluka Apelacionog suda, fusnota 134.

preslušavanja snimljenog materijala.¹²⁹ Ovim potonjim metodom posete se mogu kontrolisati kasnije, dok se aktivno nadzirana poseta može prekinuti u svakom trenutku, na primer sa ciljem da se spreči neovlašćeno obelodanjivanje poverljivih informacija ili da se, ukoliko se stekne utisak da pritvoreno lice koristi šifrovan jezik, ne dozvoli ugrožavanje bezbednosti i sigurnosti postupka.¹³⁰

76. Dalje, Sekretarijat Specijalizovanih veća je, shodno članu 34(8) i (12) Zakona, nadležan za rukovođenje i upravu pritvora i pritvorskih objekata Specijalizovanih veća, a [BRISANO].¹³¹ Drugim rečima, Sekretarijat ima jedinstvenu ulogu utoliko što rukovodi i upravlja Pritvorskim objektom Specijalizovanih veća [BRISANO]. [BRISANO].¹³²

77. Jednako je važno i to što Pritvorski objekat Specijalizovanih veća, za razliku od privatnog boravišta g. Tačija, jeste zavod strogo zatvorenog tipa.¹³³ No, najvažnije od svega je to što su službenici u Pritvorskom objektu Specijalizovanih veća visokokvalifikovani, [BRISANO] i što prolaze obuku o primeni mera za posete i komunikaciju u Pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.¹³⁴ Pored toga, sudija za prethodni postupak smatra da [BRISANO].

78. Policija Kosova, [BRISANO]. Osim toga, po mišljenju sudije za prethodni postupak presudno je to što [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO]. Sudija za prethodni postupak je do tog zaključka došao na osnovu sledećeg: (i) [BRISANO]; (ii) [BRISANO];¹³⁵ i (iii) [BRISANO].

79. [BRISANO].¹³⁶ [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO].

---

¹²⁹ Podnesak Sekretarijata, stav 32.

¹³⁰ Podnesak Sekretarijata, stavovi 32–33.

¹³¹ [BRISANO].

¹³² [BRISANO].

¹³³ Podnesak Sekretarijata, stav 43.

¹³⁴ Podnesak Sekretarijata, stav 44.

¹³⁵ [BRISANO].

¹³⁶ [BRISANO].

80. Ni to što službenici policije Kosova govore maternji jezik g. Tačija i što su upoznati s opštim prilikama na Kosovu nije dovoljno da se obezbedi efikasan nadzor poseta i komunikacije, s obzirom na to da [BRISANO].

81. Stoga, iako se opasnost nedozvoljenog slanja poruka i uputstava ne može sasvim otkloniti, merama koje su na snazi u Pritvorskom objektu Specijalizovanih veća, u celini uzev, krajnje efikasno se sprečavaju nenadzirane posete i komunikacija, bilo s članovima porodice, bilo s licima u odobrenoj poseti, i umanjuje opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela.¹³⁷ Prema mišljenju sudije za prethodni postupak, policija Kosova nije dostavila garancije koje potvrđuju da je sposobna da sprovodi mere kojima bi se postojeće opasnosti dovoljno umanjile.

(ii) Kontekstualni faktori

82. [BRISANO].¹³⁸ Osim toga, iako je sudija za prethodni postupak od policije Kosova zatražio da uspostavi kontakt s bilo kojom drugom kosovskom institucijom¹³⁹ [BRISANO],¹⁴⁰ [BRISANO].¹⁴¹

83. Zato sudija za prethodni postupak smatra da nije izloženo dovoljno dokaza za tvrdnju da policija Kosova ima osvedočeno i priznato iskustvo u sprovođenju mera pod kojima su na slobodu privremeno puštana lica koja su optužena za teška krivična dela (a koja se nalaze ili su se nalazila na visokim položajima) na slobodu.

84. Konačno, sudija za prethodni postupak podseća na to da Specijalizovana veća i jesu osnovana zato što krivični postupci protiv bivših pripadnika OVK (na visokim položajima) nisu mogli da se vode na Kosovu.¹⁴² Zato je odlučeno da se ti

---

¹³⁷ Druga odluka Apelacionog suda, stav 68.

¹³⁸ [BRISANO].

¹³⁹ Nalog policiji Kosova, stav 9.

¹⁴⁰ [BRISANO].

¹⁴¹ [BRISANO].

¹⁴² Izveštaj Saveta Evrope, stav 10.

postupci ne vode na Kosovu,¹⁴³ i zato su normativni i operativni okvir Specijalizovanih veća utvrđeni s izričitim ciljem da se, u najvećoj mogućoj meri, obezbedi zaštita svedoka, žrtava i drugih lica izloženih riziku i Specijalizovanim većima omogući da vrše mandat. Osim toga, već je pomenuto da na Kosovu i dalje vlada atmosfera zastrašivanja svedoka i ometanja krivičnih postupaka koji se vode protiv bivših pripadnika OVK.¹⁴⁴ Sudija za prethodni postupak napominje i da je nedavno nekoliko međunarodnih organizacija iznelo dokaze o tome da je u oblasti krivičnog pravosuđa na Kosovu i dalje prisutna korupcija.¹⁴⁵

85. Sudija za prethodni postupak smatra da pomenuti faktori sami po sebi nisu presudni za pitanje koje razmatra. Međutim, pitanje kako će policija Kosova sprovesti meru kućnog pritvora ne može se posmatrati izvan konteksta u kom bi se to odigravalo jer on utiče i na vođenje postupka pred Specijalizovanim većima. Polazeći od toga, sudija za prethodni postupak zaključuje da, s obzirom na izložene ubedljive indicije, kontekst u kojem bi se odvijao kućni pritvor g. Tačija ide u prilog zaključku da se predloženim merama za privremeni otpust ne bi

---

¹⁴³ Zakon br. 04/L-274, str. 8–9 („Ukoliko istrage SIRG-a budu imale kao rezultat optužnicu i sudski postupak, biće potrebno obezbediti povoljno okruženje za vršenje pravosuđa. U skladu s tim, za prvostepene i žalbene postupke koji se eventualno pokrenu na osnovu istraga SIRG-a postojaće jedan specijalizovan sud unutar sudskog sistema Kosova, kao i specijalizovano tužilaštvo. Sedište tog suda biće na Kosovu, ali će se, s obzirom na prirodu navoda, osetljivi postupci, uključujući saslušavanje svedoka, voditi izvan zemlje”); Sporazum između Kraljevine Holandije i Republike Kosovo o sedištu Izmeštene specijalizovane sudske ustanove Kosova u Holandiji, 15. februar 2016, preambula („Pozivajući se na razmenu pisama o namerama između predsednice Republike Kosovo i visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost od 14. aprila 2014. g. koja je ratifikovana Zakonom Kosova br. 04/L-274 od 15. maja 2014, a kojom se Republika Kosovo obavezuje da u okviru kosovskog pravosudnog sistema osnuje Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo radi prvostepenih i drugostepenih postupaka koji proisteknu iz istraga Specijalne istražne radne grupe Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo vezanih za Izveštaj Parlamentarne skupštine Saveta Evrope, dokument 12462 od 7. januara 2011.g. i koji po zaključivanju Sporazuma o sedištu sa državom domaćinom mogu biti izmešteni u treću zemlju”), član 3 („Izmeštena specijalizovana sudska ustanova Kosova ima sedište u državi domaćinu”).

¹⁴⁴ V. gore, stav 46.

¹⁴⁵ Misija privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu, *Izveštaj generalnog sekretara*, U.N.Doc. S/2020/964, 1. oktobar 2020, stav 30; Misija Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu, *Izveštaj o stanju u pravosuđu*, oktobar 2020, str. 21; Evropska komisija, *Izveštaj o Kosovu 2021*, 19. oktobar 2021, str. 23, 25.

adekvatno umanjile opasnosti da će g. Tači ometati postupak i/ili opasnost da bi mogao izvršiti nova krivična dela.

(iii) Dodatne mere

86. Sudija za prethodni postupak ima na umu činjenicu da se policija Kosova načelno obavezala da će strogo sprovoditi sve odluke Specijalizovanih veća.¹⁴⁶ Međutim, to samo po sebi nije dovoljan osnov po kom bi sudija za prethodni postupak *proprio motu* izdao nalog za dodatne mere kojima bi se umanjile utvrđene opasnosti. Ako se ima u vidu da je sudija za prethodni postupak izdao nalog da mu se dostave konkretni odgovori na čitav niz detaljnih pitanja i da se navedu i sve druge relevantne informacije (posebno informacije o dodatnim merama koje bi policija Kosova eventualno sprovođila),¹⁴⁷ takva načelna obaveza policije Kosova sama po sebi ne znači da će ona adekvatno sprovoditi sve mere koje sudija za prethodni postupak naloži, a još manje garantuje da će ozbiljne bojazni o nedozvoljenoj komunikaciji, o čemu je već bilo govora, biti ublažene.

87. Što se tiče spremnosti g. Tačija da se odrekne ustavnih prava koja bi mogla biti narušena dodatnim uslovima za privremeno puštanje na slobodu, sudija za prethodni postupak podseća na to da je Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) odlučio da je u demokratskom društvu pravo na slobodu suviše važno da bi se zaštita koju pruža Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLjP) nekom licu uskratila samo zato što se predalo i što je dobrovoljno otišlo u pritvor.¹⁴⁸ Iako je kućni pritvor manje restriktivan, bolan i neugodan od običnog pritvora, njime se lice ipak lišava slobode u smislu člana 5 EKLjP.¹⁴⁹ To što je lice za koje se razmatra mogućnost kućnog pritvora spremno da se odrekne svojih ustavnih prava ne igra nikakvu

---

¹⁴⁶ Prvi podnesak policije Kosova, str. 1–2; drugi podnesak policije Kosova, str. 2–3.

¹⁴⁷ Nalog policiji Kosova, stav 8; prilog nalogu policiji Kosova, stav 12.

¹⁴⁸ ESLjP, *Storck v. Germany*, br. 61603/00, Judgment, 16. jun 2005, stav 75.

¹⁴⁹ V. takođe ESLjP, *Korban v. Ukraine*, br. 26744/16, Judgment, 4. jul 2019, stavovi 178–179.

ulogu jer bi se time oslabila zaštita kakvu pruža EKLjP, a u ovom predmetu *mutatis mutandis* i Ustav. Zato sudija za prethodni postupak uvek mora da se stara za to da lišavanje slobode bude u skladu sa zakonskom procedurom i ustavnim pravima pojedinca, zaštićenim i članom 29 Ustava i članom 41 Zakona.

88. I na kraju, sudija za prethodni postupak zaključuje da nema osnova da se od policije Kosova traže dalje informacije, bilo pismene, bilo usmene. Odbrana se policiji Kosova obraćala u tri navrata, a sudija za prethodni postupak joj je uputio detaljan spisak pitanja i pružio joj priliku da iznese i dodatne informacije koje bi mogle biti važne za ovu odluku. To znači da je policija Kosova imala dovoljno prilike da dostavi tražene informacije i da sudiji za prethodni postupak nikakve dodatne informacije ne bi pomogle da donese odluku u ovom pitanju.

89. Shodno tome, sudija za prethodni postupak zaključuje da postojeće opasnosti ne bi mogle dovoljno da se umanje nikakvim dodatnim merama koje bi naložio *proprio motu*.

(iv) Zaključak

90. Shodno tome, sudija za prethodni postupak zaključuje da, čak i kad se u obzir uzmu prvi i drugi podnesak policije Kosova, primenom uslova za privremeno puštanje g. Tačija na slobodu koje je odbrana predložila ne mogu dovoljno da se umanje opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii)-(iii) Zakona, i da se na tom zaključku ništa ne bi promenilo čak ni ako bi sudija za prethodni postupak odredio dodatne uslove. Iz toga proizlazi, kako je već konstatovano, da je režim nadzora komunikacije koji se primenjuje u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća jedini način da se kontakti g. Tačija uspešno ograniče i nadziru i tako umanje opasnost od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili od vršenja novih krivičnih dela. Pošto je preispitao i odmerio sve argumente koje su strane u postupku iznele, sudija za prethodni postupak zaključuje da su ranije iznete bojazni i dalje od presudnog značaja za ovakav zaključak i da stoga za potrebe ove

odluke nije neophodno razmatrati njihove preostale argumente, s tim što se time ne prejudicira ishod njihovog eventualnog kasnijeg razmatranja.

(c) Privremeno puštanje na slobodu u treće države

91. Odbrana ponavlja zahtev da g. Tači bude privremeno pušten na slobodu na teritoriji [BRISANO], ali sudija za prethodni postupak podseća na svoj zaključak u drugoj odluci o pritvoru, koji glasi da se opasnosti koje prete od Tačija ne mogu umanjiti nikakvim dodatnim uslovima, pa ni onim koje je predložila [BRISANO] ili uslovima koji bi se mogli primeniti u [BRISANO].¹⁵⁰ Apelacioni sud je nedavno potvrdio zaključak sudije za prethodni postupak da on u datim okolnostima nije dužan da traži mišljenje [BRISANO] o privremenom puštanju g. Tačija na slobodu na njihovoj teritoriji.¹⁵¹

F. SRAZMERNOST PRITVORA

1. Izneta argumentacija

92. Gospodin Tači tvrdi da je privremeno puštanje na slobodu u njegovom slučaju opravdano prema pravilu 56(2) Pravilnika, naročito s obzirom na nepotrebno odlaganje za koje je odgovorno tužilaštvo.¹⁵² Odbrana upućuje na to da je tužilaštvo u više navrata dalo izjave o tome kada će biti spremno za suđenje, a da su se one ispostavile kao nerealne, i da u više navrata nije poštovalo rokove za obelodanjivanje koje je utvrdio sudija za prethodni postupak i koji su, pri tom, utvrđeni na osnovu procena samog tužilaštva.¹⁵³ Za takvo odlaganje odgovorno je isključivo tužilaštvo, koje tako uveliko narušava prava g. Tačija, naročito ako se

---

¹⁵⁰ Druga odluka o pritvoru, stav 55; druga odluka Apelacionog suda, stav 65.

¹⁵¹ Druga odluka o pritvoru, stav 56; druga odluka Apelacionog suda, stav 67.

¹⁵² Zahtev odbrane, stavovi 47, 61.

¹⁵³ Zahtev odbrane, stavovi 48–58.

ima u vidu da će početak suđenja, s obzirom na nedavno produženje rokova za obelodanjivanje i još nerešena pitanja, verovatno biti odložen do jeseni 2022.¹⁵⁴

93. Tužilaštvo u odgovoru kaže da je Apelacioni sud potvrdio zaključak sudije za prethodni postupak da, s obzirom na okolnosti u ovom predmetu i u sadašnjoj fazi postupka, vreme koje je g. Tači proveo u pritvoru pre početka suđenja nije neopravdano. Štaviše, Apelacioni sud je potvrdio da je svaka rasprava o očekivanom ukupnom trajanju sudskog pritvora g. Tačija spekulativna i preuranjena.¹⁵⁵ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da se ovaj predmet približio pretresnoj fazi, budući da je ono navelo 17. decembar 2021. kao rok u kom će dostaviti pretpretresni podnesak, obelodanilo ogroman deo materijala iz pravila 102(1)(b), da su strane u postupku dostavile žalbe na preliminarne podneske i da je 22. oktobra 2021. podnet preliminarni spisak svedoka.¹⁵⁶ S obzirom na faktore kakvi su obim i složenost predmeta, potreba da se stranama u postupku omogući da do kraja iskoriste pravo da raspravljaju o pitanjima vezanim za prethodni postupak, ekspeditivnost prethodnog postupka, dužina kazne koju g. Tači može da očekuje ukoliko bude oglašen krivim, tužilaštvo zaključuje da je zadržavanje g. Tačija u pritvoru pre početka suđenja i dalje opravdana i srazmerna mera.¹⁵⁷

94. Gospodin Tači u replici tvrdi da, s obzirom na diskontinuitet u obelodanjivanju materijala prema pravilu 102(1)(b), činjenicu da tužilaštvo nije obelodanilo komplete dokumenata povezanih sa svedocima niti je oformilo rubrike za svedoke u sistemu Legal Workflow, te na neznatan obim materijala obelodanjenog prema pravilu 103, tvrdnja tužilaštva da se ovaj predmet približava pretresnoj fazi nije uverljiva. Činjenica da suđenje neće početi pre kraja 2022.

---

¹⁵⁴ Zahtev odbrane, stavovi 55, 59–61.

¹⁵⁵ Odgovor tužilaštva, stav 46.

¹⁵⁶ Odgovor tužilaštva, stavovi 48–49.

¹⁵⁷ Odgovor tužilaštva, stav 50.

godine ide u prilog zahtevu za hitno puštanje g. Tačija na slobodu, smatra odbrana.¹⁵⁸

2. Diskusija

95. Pre svega, sudija za prethodni postupak podseća na važnost načela srazmernosti prilikom odlučivanja o opravdanosti pritvora pre suđenja, što je formulisano i u pravilu 56(2) Pravilnika.¹⁵⁹ Vreme provedeno u pritvoru pre suđenja je faktor koji se mora razmotriti zajedno sa stepenom opasnosti opisanih u članu 41(6)(b) Zakona, da bi se utvrdilo da li, kada se svi faktori uzmu u obzir, dalji pritvor „prestaje da bude opravdan“ a lice mora da bude pušteno na slobodu.¹⁶⁰ Međutim, da li je vreme provedeno u pritvoru pre suđenja opravdano ne može se ocenjivati apstraktno. Opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora se oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i shodno njegovim osobenostima.¹⁶¹

96. Gospodin Tači uhapšen je 5. novembra 2020, što znači da je u trenutku u kom se donosi ova odluka u pritvoru proveo nešto više od godinu dana. Shodno tome, sudija za prethodni postupak sada će oceniti da li je, s obzirom na konkretne okolnosti vezane za g. Tačija, taj period opravdan.

97. Pre svega, sudija za prethodni postupak napominje da su protiv g. Tačija iznete izuzetno teške optužbe.¹⁶² Konkretno, u deset tačaka optužnice g. Tači je

---

¹⁵⁸ Replika, stav 60.

¹⁵⁹ KSC-BC-2020-07, IA001/F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Hisnija Gucatija po pitanjima vezanim za hapšenje i pritvor*, 9. decembar 2020, javno, stavovi 72–73.

¹⁶⁰ V. takođe KSC-BC-2020-06, IA002/F00005/RED, Apelacioni sud, *Javna redigovana verzija odluke po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku u vezi s privremenim puštanjem na slobodu*, 30. april 2021, javno, stav 69.

¹⁶¹ ESLJP, presuda u predmetu *Buzadji v. the Republic of Moldova [GC]*, stav 90.

¹⁶² V. takođe ESLJP, *Shabani v. Switzerland*, br. 29044/06, Judgment, 5. novembar 2009 (u daljem tekstu: presuda u predmetu *Shabani v. Switzerland*), stavovi 65, 66, 69; MKSJ, *Tužilac protiv Delalića i drugih*, IT-96-21, Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje optuženog Zejnila Delalića na slobodu, 25. septembar 1996, stavovi 20, 26; *Tužilac protiv Ademija*, IT-01-46-PT, Nalog po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 20. februar 2002. (u daljem tekstu: odluka u predmetu *Ademi*), stav 25; ICTR, *Prosecutor v. Ndayambaje*, ICTR-98-42-T, Decision on the Defence Motion for the Provisional Release of the Accused, 21. oktobar 2002. (u daljem tekstu: odluka u predmetu *Ndayambaje*), stav 23; *Prosecutor v. Ngirumpatse et al.*, ICTR-98-44-T, *Decision on the Motion by Ngirumpatse's Defence to Find the*

optužen za teška krivična dela prema međunarodnom pravu, i to za progon na političkoj i/ili nacionalnoj osnovi, zatvaranje/protivzakonito ili proizvoljno hapšenje i lišavanje slobode, druge nehumane postupke, surovo postupanje, mučenje, ubistvo i prisilne nestanke.¹⁶³ U optužnici se tvrdi i da je g. Tači u tim zločinima odigrao značajnu ulogu.¹⁶⁴ Dakle, u slučaju osuđujuće presude on bi mogao da bude osuđen na dugačku kaznu, uključujući kaznu doživotnog zatvora.

98. Osim toga, postupak koji se vodi protiv g. Tačija je složen.¹⁶⁵ Krivična dela za koja je on optužen odigravala su se tokom dužeg vremenskog perioda (najkasnije od marta 1998. pa sve do kraja septembra 1999), na geografski velikom prostoru (na brojnim mestima širom Kosova i u nekoliko oblasti na severu Albanije) i dovela su do velikog broja žrtava.¹⁶⁶ Tužilaštvo je blagovremeno nagovestilo da namerava da se pozove na svedočenje velikog broja svedoka,¹⁶⁷ [BRISANO].

99. Dalje, sudija za prethodni postupak smatra i da je izuzetno važno to što je već ustanovljeno da i dalje postoji opasnost da bi g. Tači, ukoliko bude pušten na slobodu, mogao ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela i da se ta opasnost ne može dovoljno umanjiti primenom manje restriktivnih mera.

100. Što se pak tiče obaveza strana u postupku,¹⁶⁸ sudija za prethodni postupak ukazuje na to da su po donošenju druge odluke o pritvoru obavljene bitne proceduralne radnje u pravcu prosleđivanja predmeta na suđenje. Konkretno,

---

Accused's Detention Unlawful or, in the Alternative, to Order his Provisional Release, 18. avgust 2003. (u daljem tekstu: odluka u predmetu *Ngirumpatse*), stav 25.

¹⁶³ Potvrđena optužnica, stav 173.

¹⁶⁴ Potvrđena optužnica, stavovi 2, 32, 39, 40–44, 46, 48, 53–55, 172.

¹⁶⁵ V. takođe ESLJP, presuda u predmetu *Shabani v. Switzerland*, stavovi 65, 69; MKSJ, odluka u predmetu *Ademi*, stav 26; ICTR, odluka u predmetu *Ndayambaje*, stav 23; odluka u predmetu *Ngirumpatse*, stav 25.

¹⁶⁶ Potvrđena optužnica, stavovi 16, 32, 57–171, tabele A–C.

¹⁶⁷ KSC-BC-2020-06, F00542, specijalizovani tužilac, *Podnesak tužilaštva s preliminarnim spisikom svedoka*, 22. oktobar 2021, javno (u daljem tekstu: preliminarni spisak svedoka tužilaštva), sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim redigovanim prilogom 2.

¹⁶⁸ V. takođe ESLJP, odluka u predmetu *Shabani v. Switzerland*, stavovi 67–68.

doneto je nekoliko odluka po zahtevima za zaštitne mere,¹⁶⁹ donete su odluke o preliminarnim podnescima odbrane,¹⁷⁰ utvrđeni su datumi za dostavljanje pretpretresnog podneska tužilaštva (17. decembar 2021) i za dostavljanje tabele prema pravilu 109(c) (28. januar 2022)¹⁷¹ i odlučeno da tužilaštvo postupak obelodanjivanja na osnovu pravila 102(1)(b) Pravilnika treba da dovrši do 31. januara 2022,¹⁷² a tužilaštvo je dostavilo preliminarni spisak svedoka, što će, između ostalog, odbrani omogućiti da, ukoliko želi, obavi istrage.¹⁷³ Što se tiče tvrdnji odbrane o odlaganju i procenama rokova od strane tužilaštva, sudija za prethodni postupak podseća na to da su ti rokovi produžavani zato što su za to izneti valjani razlozi. Da bi se procenilo da li je vreme koje je g. Tači proveo u sudskom pritvoru srazmerno, sudija za prethodni postupak smatra da se ocena o stvarnom trajanju Tačijevog pritvora pre suđenja mora doneti nezavisno od procena tužilaštva koje su se pokazale kao netačne. Uostalom, i pored toga što su neki rokovi pomerani, postupak i dalje napreduje, a pretpretresna faza biće okončana u dogledno vreme.

101. Stoga sudija za prethodni postupak konstatuje da, s obzirom na konkretne okolnosti u ovom predmetu, vreme koje je g. Tači proveo u pritvoru pre suđenja, i koje iznosi malo više od godinu dana, nije neopravdano, i to iz sledećih razloga: (i) g. Tači se tereti za izuzetno teška krivična dela i za to da je u njihovom vršenju odigrao važnu ulogu; (ii) ukoliko bude oglašen krivim, moguće je da će mu biti određena teška kazna; (iii) predmet protiv g. Tačija je složen; (iv) opasnosti navedene u članu 41(6)(b)(ii)-(iii) Zakona i dalje postoje i ne mogu se dovoljno

---

¹⁶⁹ V. gore, fusnota 72.

¹⁷⁰ KSC-BC-2020-06, F00412, sudija za prethodni postupak, *Odluka po prigovorima nenadležnosti Specijalizovanih veća*, 22. jul 2021, javno; F00413/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke po prigovorima odbrane protiv optužnice*, 22. jul 2021, javno; F00450, sudija za prethodni postupak, *Odluka po podnescima kojima se osporava legalitet Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva i ukazuje na povredu nekih ustavnih prava optuženih*, 31. avgust 2021, javno.

¹⁷¹ KSC-BC-2020-06, transkript od 29. oktobra 2021, javno (u daljem tekstu: transkript od 29. oktobra 2021), str. 752, red 20, do str. 753, red 5.

¹⁷² Transkript od 29. oktobra 2021, str. 752, red 20, do str. 753, red 5; str. 753, red 6, do str. 754, red 4.

¹⁷³ Preliminarni spisak svedoka tužilaštva.

umanjiti primenom manje restriktivnih mera; i (v) bez obzira na to što su neki rokovi pomerani, postupak u ovom predmetu i dalje napreduje. S obzirom na sve to, sudija za prethodni postupak zaključuje da je zadržavanje g. Tačija u pritvoru pre početka suđenja srazmerna mera i da u sadašnjoj fazi postupka svaka rasprava o očekivanom ukupnom trajanju njegovog pritvora pre suđenja ostaje u domenu nagađanja. Sudija za prethodni postupak ukazuje na to da trenutno nije utvrđen datum za početak suđenja, ali da će se pritvor g. Tačija preispitivati na svaka dva meseca ili čim se okonosti promene, kako je predviđeno članom 41(10) Zakona i pravilom 57(2) Pravilnika.¹⁷⁴ Imajući to u vidu, sudija za prethodni postupak konstatuje da je u sadašnjoj fazi postupka svaka rasprava o očekivanom ukupnom trajanju Tačijevog pritvora pre suđenja još uvek preuranjena i u domenu nagađanja.¹⁷⁵

102. I na kraju, sudija za prethodni postupak smatra da je neutemeljena i tvrdnja obrane da je tužilaštvo odgovorno za nepotrebno odlaganje u smislu druge rečenice iz pravila 56(2) Pravilnika, budući da su za pomeranje pojedinih rokova, kako je to već rečeno, izneti valjani razlozi i da će prethodni postupak, ovim tempom, biti okončan u dogledno vreme.

V. DISPOZITIV

103. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak

- a) **NALAŽE** produženje pritvora g. Tačija;
- b) **NALAŽE** g. Tačiju da, ukoliko želi, izjašnjenje za sledeće redovno preispitivanje pritvora podnese najkasnije do **ponedeljka, 17. januara 2022**, a da odgovore i replike treba podneti u skladu sa rokovima navedenim u pravilu 76 Pravilnika;

---

¹⁷⁴ V. takođe ESLJP, *Ereren v. Germany*, br. 67522/09, Judgment, 6. novembar 2014, stav 64.

¹⁷⁵ Druga odluka o pritvoru, stav 63; druga odluka Apelacionog suda, stav 51.

- c) **NALAŽE** tužilaštvu da, ukoliko g. Tači odluči da ne podnese izjašnjenje do navedenog roka, svoje izjašnjenje za sledeće redovno preispitivanje pritvora g. Tačija podnese najkasnije do **ponedeljka, 24. januara 2022**, a g. Tačiju da svoj odgovor na izjašnjenje tužilaštva podnese, ukoliko želi, najkasnije do **četvrtka, 3. februara 2022**; i
- d) **NALAŽE** tužilaštvu da javnu redigovanu verziju odgovora tužilaštva podnese najkasnije u **utorak, 21. decembra 2021**, ili da potvrdi da sadašnji stepen tajnosti odgovora tužilaštva treba da ostane nepromenjen.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U utorak, 14. decembra 2021.

U Hagu, Holandija.